

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten

DATUM	03/23-3-2021	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	LLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	A.J. de Jong	TELEFOONNUMMER	0644158808
NUMMER	821F728C	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp Statenbrief:
Beleidsregel PFAS provincie Utrecht 2021

Voorgestelde behandeling:
Ter informatie

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting

Voor PFAS bestaat t.a.v. bodemsanering (nog) geen landelijk normenkader. Op basis van de vaststelling van indicatieve niveau's van ernstige bodemverontreiniging (INEV's) door het RIVM is het bestaande tijdelijk beleid voor de verontreiniging met PFAS uit 2019 aangepast zodat wordt aangesloten bij deze INEV's. Bij het beoordelen of een bodemsanering noodzakelijk is in het kader van de Wet Bodembescherming zal dit beleid worden gehanteerd. Voor PFOS wordt de interventiewaarde in grond 110 µg/kg en voor PFOA 1.100 µg/kg. Voor grondwater wordt een onderscheid gemaakt in grondwaterbeschermings- en waterwingebieden en gebieden daarbuiten. Binnen grondwaterbeschermings- en waterwingebieden is de interventiewaarde voor PFOS 0,2 µg/l en voor PFOA 0,39 µg/l. Buiten grondwaterbeschermings- en waterwingebieden wordt een interventiewaarde van 56 µg/l voor PFOS en 170 µg/l voor PFOA gehanteerd.

Inleiding

PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) zijn door de mens gemaakte stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen. Er zijn duizenden verschillende PFAS verbindingen. PFOS (perfluorooctaansulfonaat) en PFOA (perfluorooctaan zuur) zijn de bekendste en meest voorkomende PFAS-verbindingen. Zelfs onder extreme condities blijven de verbindingen zeer stabiel. PFOS en PFOA breken niet of nauwelijks af in water of bodem, alleen bij verbranding onder zeer hoge temperatuur. PFAS-verbindingen zijn toxisch voor de mens en bio-accumulatief, ze hopen dus in organismen op. De eigenschappen van PFAS hebben geleid tot vele gebruikstoepassingen, bijvoorbeeld in blusschuim en water- of vuilafstotende coatings. Doordat PFAS tientallen jaren zijn gebruikt en niet afgebroken worden, worden zij wereldwijd overal in het milieu aangetroffen.

Er is slechts in beperkte mate landelijk beleid met betrekking tot bodemverontreinigingen met PFAS. Sinds 2 juli 2020 is er een geactualiseerd tijdelijk handelingskader (THK) van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W). Naar verwachting zal er in het voorjaar van 2021 een definitief handelingskader worden opgesteld. Het in dit handelingskader neergelegde beleid is echter primair gericht op de toepassing en hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie in het kader van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Saneringsbeleid voor gevallen van ernstige bodemverontreiniging op landelijk niveau in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) ontbreekt vooralsnog.

Op 23 april 2019 hebben wij in verband met de aangetoonde verontreiniging op de voormalige vliegbasis Soesterberg tijdelijk beleid voor PFOS (één van de individuele PFAS) vastgesteld. Dit beleid was gebaseerd op de strenge normen voor toepassing en hergebruik van grond. In 2020 heeft het RIVM zogenaamde Indicatieve niveaus voor ernstige verontreiniging (INEV's) voor PFAS opgesteld. Onder deze INEV's is er geen sprake van onaanvaardbare risico's voor mens en milieu. Op basis van deze INEV's wordt het eerder vastgestelde beleid geactualiseerd. Hierbij sluiten wij aan op de INEV's en worden de normen voor PFOS versoepeld. Hiervoor is de

Beleidsregel PFAS provincie Utrecht 2021 opgesteld. Deze is als bijlage 1 bij deze brief opgenomen.

Toelichting

De provincie is bevoegd gezag voor de Wbb in de provincie Utrecht, met uitzondering van het grondgebied van de gemeenten Amersfoort en Utrecht. Daarom heeft de provincie de bevoegdheid om zelf beleid vast te stellen. De vraag of al dan niet sprake is van een ernstige bodemverontreiniging, staat hierbij centraal.

Kort samengevat richt de nieuwe provinciale beleidsregel zich met name op twee onderwerpen:

1. Het onderscheid tussen een nieuw en een historisch geval van bodemverontreiniging. Wanneer de verontreiniging is ontstaan na 31 december 2005 is sprake van een nieuw geval van verontreiniging. Als de verontreiniging voor 1 januari 2006 is ontstaan, wordt de verontreiniging als historisch geval beschouwd. Dit tijdstip is gekozen aangezien voor dit tijdstip niet algemeen bekend was dat PFAS bodemverontreiniging kunnen veroorzaken. Verschil tussen het saneren van een historische en nieuwe verontreiniging is dat nieuwe verontreinigingen in beginsel volledig moeten worden verwijderd. Een historische verontreiniging mag functiegericht worden gesaneerd waarbij met name de risico's voor mens, plant en dier moeten worden weggenomen;
2. De interventiewaarden waarboven sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Deze waarden zijn gebaseerd op de eerdergenoemde INEV's die door het RIVM zijn opgesteld. Voor PFOS is de interventiewaarde in grond 110 µg/kg en voor PFOA 1.100 µg/kg. Voor grondwater wordt een onderscheid gemaakt in grondwaterbeschermings- en waterwingebieden en gebieden daarbuiten. Binnen grondwaterbeschermings- en waterwingebieden is de interventiewaarde voor PFOS 0,2 µg/l en voor PFOA 0,39 µg/l. Buiten grondwaterbeschermings- en waterwingebieden wordt een interventiewaarde van 56 µg/l voor PFOS en 170 µg/l voor PFOA gehanteerd.

Vervolprocedure / voortgang

Na publicatie van de beleidsregel treedt het beleid in werking. Met de nieuwe beleidsregel biedt de provincie duidelijkheid aan partijen die geconfronteerd worden met de aanwezigheid van PFAS in de bodem. Op basis daarvan kan de RUD Utrecht als gemandateerd bevoegd gezag Wbb besluiten nemen over de ernst en spoedeisendheid en bodemsaneringen van bodemverontreinigingen met PFAS.

De wetenschappelijke kennis over de gezondheidskundige risico's van PFAS is nog in ontwikkeling. Zowel op internationaal als op nationaal niveau wordt hier onderzoek naar gedaan. We willen op dit moment met ons aangepaste beleid aansluiten op de laatste landelijke inzichten ten aanzien van PFAS. Daarom is er voor gekozen om de beleidsregel PFAS Utrecht 2021 nu vast te stellen. Op het moment dat de landelijke inzichten over PFAS wijzigen, zullen wij ook ons beleid aanpassen.

Bijlagen

1. Beleidsregel PFAS provincie Utrecht 2021

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen